

KURIKULUM

PRISTUP

RESURSIMA

Šeila Cilović
Lagarija

PARTNERSHIPS IN HEALTH
PARTNERSTVO ZA ZDRAVLJE

Bosna i Hercegovina

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

PRISTUP RESURSIMA
KORIŠTENJE BAZE PODATAKA
RELEVANTNE ZA PISANJE
NAUČNO-ISTRAŽIVAČKOG RADA
KURIKULUM

AUTOR:

Šeila Cilović Lagarija

IZDAVAČ:

Udruženje Partnerstvo za zdravlje

UREDNIK:

Tarik Prašo

LEKTOR:

Rade Marković

DTP & GRAFIČKI DIZAJN:

Edin Turkušić

ŠTAMPA:

Avdić 3A d.o.o.

TIRAŽ:

200 primjeraka, Prvo izdanje, Sarajevo, 2014.

CIP - Katalogizacija u publikaciji

Nacionalna i univerzitetska biblioteka

Bosne i Hercegovine, Sarajevo

001.8

CILOVIĆ Lagarija, Šeila

Pristup resursima : korištenje baze podataka relevantne za pisanje naučno-istraživačkog rada : kurikulum / [autor Šeila Cilović Lagarija]. - Sarajevo : Udruženje Partnerstvo za zdravlje, 2014. - 23 str. ; 21 cm

Bibliografija: str. 23

ISBN 978-9958-568-21-3

I. Lagarija, Šeila Cilović vidi Cilović Lagarija, Šeila

COBISS.BH-ID 21731590

© Partnerstvo za zdravlje / Partnerships in Health. Sva prava pridržana.

Korištenje i objavljivanje ove publikacije ili njenih dijelova na bilo koji način i bilo kojim sredstvima komunikacije i informisanja nije dozvoljeno bez pismenog odobrenja Partnerstva za zdravlje / Partnerships in Health.

Ova publikacija izrađena je uz pomoć Europske unije.

Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost Udruženja Partnerstvo za zdravlje / Partnerships in Health i ni na koji način ne odražava stavove Europske unije.

Doprinos organizacija civilnog društva jačanju partnerskog dijaloga
i suradnje vladinog i nevladinog sektora u sistemu javnog zdravlja

WWW.SJZ.BA

SADRŽAJ

<i>Glavni cilj edukacije</i>	9
<i>Specifični ciljevi</i>	9
<i>Predviđeno vrijeme trajanja edukacije</i>	9
<i>Predavači i moderatori</i>	9
<i>Učesnici edukacije</i>	9
<i>Mjesto i vrijeme održavanja edukacije</i>	9
<i>Sadržaj tema/nastavnih jedinica</i>	9
<i>Metodologija predavanja</i>	10
<i>Literatura</i>	
Nastavna jedinica 1: UPOZNAVANJE UČESNIKA EDUKACIJE SA NAČINOM PISANJA NAUČNO-ISTRAŽIVAČKOG RADA	13
Nastavna jedinica 2: OBAVEZNI DIJELOVI NAUČNO-ISTRAŽIVAČKOG RADA	17
Nastavna jedinica 3: PREGLED BAZA PODATAKA, VRSTE BAZE PODATAKA I NAČIN NJIHOVOG PRETRAŽIVANJA	20
Nastavna jedinica 4: PREGLED ELEKTRONSKIH ČASOPISA I ELEKTRONSKIH KNJIGA	22

Doprinos organizacija civilnog društva jačanju partnerskog dijaloga
i suradnje vladinog i nevladinog sektora u sistemu javnog zdravlja

WWW.SJZ.BA

OPIS EDUKACIJE

Glavni cilj edukacije	Povećati znanje i vještine učesnika edukacije vezane za pisanje naučno-istraživačkog rada i pretraživanje baza podataka.
Specifični ciljevi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upoznati učesnike edukacije sa načinom pisanja naučno-istraživačkog rada 2. Obavezni dijelovi naučno-istraživačkog rada 3. Pregled baza podataka, vrste baze podataka i način njihovog pretraživanja 4. Pregled elektronskih časopisa i elektronskih knjiga
Predviđeno vrijeme trajanja edukacije	3 dana
Predavači i moderatori	Predavač obavezno mora imati zvanje magistra nauka ili doktora nauka.
Učesnici edukacije	Učesnici edukacije su 12 osoba koji teže da svoja profesionalna iskustva uobličie u naučno-istraživački rad i podijele sa svojim kolegama.
Mjesto i vrijeme održavanja edukacije	Vrijeme trajanja edukacije je od 09:00 do 16:00, dok mjesto edukacije određuje organizator edukacije.
Sadržaj tema/ nastavnih jedinica	Kurikulum je sastavljen od četiri nastavne jedinice koje pokrivaju ključne oblasti vezane za pisanje naučno-istraživačkog rada i pretraživanje baza podataka.

Metodologija predavanja

Edukacija se sastoji od teorijske nastave i praktičnih primjera. Iako su kroz edukaciju planirane četiri nastavne jedinice, predavač ima pravo da u dogovoru sa učesnicima i njihovima afinitetima prilagodi dužinu trajanja planirane teoretske nastave. Svaki predavač ima pravo da modifikuje raspored predavanja, s tim da glavni i specifični ciljevi edukacije budu ispunjeni.

Na početku edukacije planirano je popunjavanje ulaznog testa znanja, a na kraju edukacije izlazni test stepena znanja. S obzirom da teorijski dio nastave preovladava na edukaciji, isključivo se nalaže interaktivni rad predavača, sa iznošenjem iskustava, dilema, pitanja itd. učesnika edukacije.

Praktični dijelovi edukacije su bazirani na upotrebi štampanih oblika primjera naučno istraživačkih radova, štampanih oblika publikacija koje opisuju način provođenja istraživanja, te praktični prikaz pristupa bazi podataka.

Doprinos organizacija civilnog društva jačanju partnerskog dijaloga
i suradnje vladinog i nevladinog sektora u sistemu javnog zdravlja

WWW.SJZ.BA

Nastavna jedinica 1:

UPOZNAVANJE UČESNIKA EDUKACIJE SA NAČINOM PISANJA NAUČNO- ISTRAŽIVACKOG RADA

Trajanje

300 minuta

Glavni cilj edukacije

Upoznati učesnike edukacije sa načinom pisanja naučno-istraživačkog rada

Specifični ciljevi edukacije

- ▷ Upoznavanje sa naučno-istraživačkim radom
- ▷ Kvalitetno i odgovorno provođenje istraživanja kao preduslov za naučno-istraživački rad
- ▷ Kako odabrati časopis za publikovanje rada i koga staviti za autore rada

Na kraju ove nastavne jedinice učesnici će biti sposobni:

- ▷ da shvate šta je to naučno-istraživački rad
- ▷ da provedu kvalitetno istraživanje koje je preduslov za naučno-istraživački rad
- ▷ da pravilno odaberu u kojem časopisu objaviti rad, koga staviti u autore rada i na koji način podijeliti zaduženja u pisanju rada

Sadržaj edukacije

- ▷ Naučno-istraživački rad
- ▷ Provođenje istraživanja, uzorak i metode istraživanja, terenski rad, obrada-analiza podataka
- ▷ Način odabira časopisa za objavu rada, autora rada

Metod predavanja	Teorijski dio – uvod:	120 minuta
	Praktični primjeri provođenja istraživanja i primjeri naučno-istraživačkog rada	120 minuta
	Diskusija	60 minuta
Literatura	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mašić I. <i>Kako napisati i prezentirati naučni ili stručni članak</i>. MATERIA SOCIO MEDICA. 2007;19(3). 2. Popović Z.V. <i>Kako napisati i objaviti naučno djelo</i>. Akademski misao/Institut za fiziku. Beograd. 2004. 3. Ashby M. <i>How to Write a Paper</i>. 2005. Dostupno na: 4. http://www-mech.eng.cam.ac.uk/mmd/ashby-paper-V6.pdf 5. <i>IEEE Information for Author</i>. Dostupno na: http://www.ieee.org/documents/info_authors_kit.pdf 6. <i>IEEE Author Digital Toolbox</i>. Dostupno na: http://www.ieee.org/publications_standards/publications/authors/authors_journals.html 7. <i>IEEE Editorial Style Manual</i>. Dostupno na: http://www.ieee.org/documents/stylemanual.pdf 8. <i>IEEE FAQ for Authors</i>. Dostupno na: http://www.ieee.org/documents/publications_faq.pdf 9. <i>IEEE FAQ about Graphics and Multimedia</i>. Dostupno na: http://www.ieee.org/documents/graphicsfaq.pdf 10. <i>IEEE How to Supply Graphics to the IEEE in Microsoft Applications and Adobe PDF</i>. Dostupno na: http://www.ieee.org/documents/microsoft.pdf 	

11. *IEEE Taxonomy*. Dostupno na: http://www.ieee.org/documents/2009Taxonomy_v101.pdf
12. *IEEE Author Templates*. Dostupno na: http://www.ieee.org/publications_standards/publications/authors/author_templates.html
13. *IEEE Computer Society Style Guide*. Dostupno na: <http://www.computer.org/portal/web/publications/specialsections>
14. *How-to: Elsevier journals*. Dostupno na: <http://www.elsevier.com/wps/find/authorsview.authors/landing.main>
15. *How-to: Springer journals*. Dostupno na: <http://www.springer.com/authors?SGWID=0-111-0-0->
16. *On Being a Scientist: A Guide to Responsible Conduct in Research*. Dostupno na: http://www.nap.edu/catalog.php?record_id=12192
17. *The Unofficial Guide for Authors: From Research Design to Publication*. Dostupno na: <http://wowter.net/2011/10/10/the-unofficial-guide-for-authors/>

Ključne preporuke

Svrha naučnog publikovanja je izvještavanje o novim rezultatima, njihova distribucija i vidljivost što široj naučnoj zajednici. Definiciju naučno-istraživačkog članka dao je Day 1983. godine i ona glasi: „Naučni članak je napisan i objavljen izvještaj o originalnim rezultatima istraživanja.“ U najvećem broju slučajeva naučnik je osoba natprosječne vrijednosti i veoma koncentrisan na ono čime se bavi.

Stvarno znanje stiče se naučno-istraživačkim radom. Cjelovite, glavne, konkretne, provjerljive i primjenjive spoznaje o sebi i svijetu oko sebe čovjek je pribavio naučnim istraživanjima. Naučni i stručni rad predstavlja prvenstveno edukacijsko oruđe, može se postaviti sadržajno na različite načine, i iziskuje korištenje naučne literature i iz drugih nauka sem medicinske, jer na taj način jačamo stil i dajemo duhovnost našem radu.

Nauka je zajedničko, koherentno, organizovano i ustaljeno znanje ljudskoga roda i predstavlja jednu od brojnih ljudskih aktivnosti.

Nakon što autor odabere primamljivu i atraktivnu, sebi blisku temu, treba naći sposobnog mentora, zatim iscrpnu literaturu koja će biti vodič tokom pisanja rada i krenuti u realizaciju projekta pisanja djela. Prvo što je neophodno jeste da treba smisliti šta napisati i kojim redom, jer ipak radi jednu naučnu publikaciju, koja predstavlja osnovni način komuniciranja među naučnicima.

Svaka stavka rada mora biti tačna i jasna, sa razumijevanjem i uz prikazivanje rezultata istraživanja, koji su logičkim postupcima dokazani. To pomaže razvoju logičkog naučnog razmišljanja.

Nastavna jedinica 2:

OBAVEZNI DIJELOVI NAUČNO- ISTRAŽIVACKOG RADA

Trajanje

240 minuta

Glavni cilj edukacije

Upoznati učesnike edukacije sa obaveznim dijelovima naučno-istraživačkog rada

Specifični ciljevi edukacije

- ▷ Dijelovi naučno-istraživačkog rada
- ▷ Pravila citiranja literature
- ▷ Slanje naučnog rada u uredništvo časopisa i recenzija

Na kraju ove nastavne jedinice učesnici će biti sposobni:

- ▷ da napišu naučno-istraživački rad i pravilno citiraju literaturu
- ▷ da koriste pravilan jezik i stil kod pisanja radova, te na adekvatan način odgovore na preporuke recenzenta časopisa

Sadržaj edukacije

- ▷ Dijelovi naučno-istraživačkog rada
- ▷ Pravila citiranja literature, slanje radova i odgovor recenzentima

Metod predavanja	Teorijski dio – uvod:	120 minuta
	Praktični primjeri dijelova naučno-istraživačkih radova:	60 minuta
	Diskusija	60 minuta

Literatura

1. Mašić I. *Kako napisati i prezentirati naučni ili stručni članak*. MATERIA SOCIO MEDICA. 2007;19(3).
2. Popović Z. V. *Kako napisati i objaviti naučno djelo*. Akademski misao/Institut za fiziku. Beograd. 2004.
3. Ashby M. *How to Write a Paper*. 2005. Dostupno na: <http://www-mech.eng.cam.ac.uk/mmd/ashby-paper-V6.pdf>
4. *IEEE Information for Author*. Dostupno na: http://www.ieee.org/documents/info_authors_kit.pdf
5. *IEEE Author Digital Toolbox*. Dostupno na: http://www.ieee.org/publications_standards/publications/authors/authors_journals.html
6. *IEEE Editorial Style Manual*. Dostupno na: <http://www.ieee.org/documents/stylemanual.pdf>
7. *IEEE FAQ for Authors*. Dostupno na: http://www.ieee.org/documents/publications_faq.pdf
8. *IEEE FAQ about Graphics and Multimedia*. Dostupno na: <http://www.ieee.org/documents/graphicsfaq.pdf>
9. *IEEE How to Supply Graphics to the IEEE in Microsoft Applications and Adobe PDF*. Dostupno na: <http://www.ieee.org/documents/microsoft.pdf>
10. *IEEE Taxonomy*. Dostupno na: http://www.ieee.org/documents/2009Taxonomy_v101.pdf

11. *IEEE Author Templates*. Dostupno na: http://www.ieee.org/publications_standards/publications/authors/author_templates.html

12. *IEEE Computer Society Style Guide*. Dostupno na: <http://www.computer.org/portal/web/publications/specialsections>

13. *How-to: Elsevier journals*. Dostupno na: <http://www.elsevier.com/wps/find/authorsview.authors/landing.main>

14. *How-to: Springer journals*. Dostupno na: <http://www.springer.com/authors?SGWID=0-111-0-0->

15. *On Being a Scientist: A Guide to Responsible Conduct in Research*. Dostupno na: http://www.nap.edu/catalog.php?record_id=12192

16. *The Unofficial Guide for Authors: From Research Design to Publication*. Dostupno na: <http://wowter.net/2011/10/10/the-unofficial-guide-for-authors/>

Ključne preporuke

Osnovajeda rad bude podređen čitaocu, da imastila i harmoničan raspored. Sadržaj rada, u biti, predstavlja konstrukciju rada, osnovu i stub autorove zamišljene cjeline.

Naučni ili stručni članak se u pravilu piše prema uputstvima časopisa u kojem autor želi objaviti svoj članak, ali svaki stručni rad treba da ima:

- a) Naslov,
  - b) Autore,
  - c) Uvod/sažetak,
  - d) Metode i materijali rada,
  - e) Rezultate rada,
  - f) Diskusiju,
  - g) Zaključak,
  - h) Literaturu.
-

Nastavna jedinica 3:

PREGLED BAZA PODATAKA, VRSTE BAZE PODATAKA I NAČIN NJIHOVOG PRETRAŽIVANJA

Trajanje	240 minuta	
Glavni cilj edukacije	Upoznati učesnike edukacije sa vrstama baza podataka i načinom pretraživanja baza podataka	
Specifični ciljevi edukacije	<ul style="list-style-type: none"> ▷ Upoznavanje sa vrstama baza podataka ▷ Pristup i odabir baza podataka, način pretraživanja ▷ Pametno pretraživanje i ograničavanja 	
Na kraju ove nastavne jedinice učesnici će biti sposobni:	<ul style="list-style-type: none"> ▷ da odaberu baze podataka prema vrsti baza podataka ▷ da pravilno koriste pretraživanja kod baza podataka 	
Sadržaj edukacije	<ul style="list-style-type: none"> ▷ Vrste baza podataka ▷ Način pretraživanja biomedicinskih i drugih baza podataka ▷ Način pristupa bazama podataka 	
Metod predavanja	Teorijski dio – uvod:	120 minuta
	Praktični primjeri pretraživanja baza podataka:	60 minuta
	Diskusija	60 minuta

Literatura

1. Stojanovski J., Škvarč G. Online baze podataka, priručnik za pretraživanje. Hrvatska akademska i istraživačka mreža – CARNet.
2. Ivakić M., Pašagić B. Baza podataka Scopus. Polimeri: Plastics and Rubber Journal. 2005;26(2).
3. Frigo-Haltrich I. Elektroničke baze podataka u društvenim i humanističkim znanostima. Croatian Political Science Review. 2002;39(1).
4. Macan B. Scopus – nova generacija baza podataka. Chemistry in industry. 2007;56(2).
5. Gašparac P. Značenje i uloga bibliografskih i citatnih baza podataka. Biochemia Medica. 2006;16(2).

Ključne preporuke

Iako se na internetu danas mogu pronaći brojne korisne informacije, baze podataka zbog svoje organizacije, preglednosti i visoke relevantnosti obrađenih podataka predstavljaju nezaobilazan izvor pouzdanih informacija.

Svaka baza podataka sastoji se od zapisa koje možemo uporediti s kataloškim karticama u biblioteci. Svaka knjiga opisana je na kataloškoj kartici prema određenim pravilima, a slična pravila slijedi struktura računarskih zapisa u bazama podataka.

Sve baze podataka spadaju u jednu od sljedeće tri grupe: bibliografske baze podataka, citatne baze podataka. baze podataka s cjelovitim tekstom.

Nastavna jedinica 4:

PREGLED ELEKTRONSKIH ČASOPISA I ELEKTRONSKIH KNJIGA

Trajanje	120 minuta	
Glavni cilj edukacije	Upoznati učesnike edukacije sa pregledom elektronskih časopisa i elektronskih knjiga	
Specifični ciljevi edukacije	<ul style="list-style-type: none"> ▷ Upoznavanje sa elektronskim časopisima ▷ Upoznavanje sa elektronskim knjigama 	
Na kraju ove nastavne jedinice učesnici će biti sposobni:	<ul style="list-style-type: none"> ▷ Da pretraže elektronski časopis ▷ Da koriste elektronske knjige 	
Sadržaj edukacije	<ul style="list-style-type: none"> ▷ Elektronski časopisi ▷ Elektronske knjige 	
Metod predavanja	Teorijski dio – uvod:	50 minuta
	Praktični primjeri:	10 minuta
	Diskusija	60 minuta

Literatura

1. Stojanovski J., Škvarč G. Online baze podataka, priručnik za pretraživanje. Hrvatska akademska i istraživačka mreža – CARNet.
  2. Ivakić M., Pašagić B. Baza podataka Scopus. Polimeri: Plastics and Rubber Journal. 2005;26(2).
  3. Frigo-Haltrich I. Elektroničke baze podataka u društvenim i humanističkim znanostima. Croatian Political Science Review. 2002;39(1).
  4. Macan B. Scopus - nova generacija baza podataka. Chemistry in industry. 2007;56(2).
  5. Gašparac P. Značenje i uloga bibliografskih i citatnih baza podataka. Biochemia Medica. 2006;16(2).
-

PARTNERSHIPS IN HEALTH
PARTNERSTVO ZA ZDRAVLJE

Bosna i Hercegovina

Kurikulum za održavanje edukacije na temu
“Pristup resursima - Korištenje baze podataka
relevantne za pisanje naučno-istraživačkog rada”

Sarajevo, 2014